

FORZA FORSSAN SEUTU

TUSINA ELINVOIMATEKOJA

SISÄLTÖ

Elinvoiman viitekehys

Elinvoimaohjelman teemat ja teot

1. Forssan kaupunkiseudun veturitoimialat
2. Vaikuttava ja kysyntää vastaava koulutus
3. Forssan seudun MALLikas elinympäristö
4. Kuolemanpaikalta kärkeen - miten elinvoimaohjelman teot viedään käytäntöön?

Liitemateriaali:

Elinvoimaohjelman työvaiheet

Elinvoimaohjelman tausta-aineistot

Elinvoimaohjelma ja siihen liittyvä taustamateriaali on ladattavissa kokonaisuudessaan osoitteesta:
www.mdi.fi/forssanseudunelinvoima

ELINVOIMAN VIITEKEHYS

1.

ELINVOIMAISUUS

- Kasvun osatekijät
- Sisäinen ja ulkoinen elinvoimaisuus
- Uusiutumiskyky
- Perusta

2.

VETOVOIMAISUUS

- Muuttovetovoima
- Sijaintivetovoima
- Paikkavetovoima

3.

PITOVOIMAISUUS

- Kokemukset
- Tyytyväisyys ja viihtyvyys
- Koettu hyvinvointi, hyvä ja sujuva arki

4.

VALOVOIMAISUUS

- Erottautuminen
- Paikalliset erityispiirteet ja vahvuudet

5.

KIPINÄ- TAI
KITKATEKIJÄT

- Yhteinen tekeminen
- Tahto
- Tulevaisuususkko
- Tunne

MDI:N NÄKEMYKSET FORSSAN SEUDUN VETO-, PITO-, VALOVOIMA- JA KIPINÄTEKIJÖISTÄ

Vihreä nuoli ylöspäin = KUNNOSSA; keltainen nuoli oikealle = OK-TASOLLA, mutta ei erottautumistekijä; punainen nuoli alaspäin = HAASTEITA NÄKÖPIIRISSÄ

Vetovoimatekijät

- ▲ Subjektiiiviset tunnetekijät: kiistattomat, suurimmalla osalla Forssan seudulta lähteneillä positiivinen kuva seudusta
- ▼ Työpaikka: rajalliset mahdollisuudet etenemiseen ja osaamiseen, toisen työpaikan puute
- ▶ Asuminen: pientaloasuminen kunnossa, mutta asuntojen arvon säilyminen ja hintakehitys on kysymysmerkki
- ▶ Palvelut: erittäin toimivat peruspalvelut, vähän erikoispalveluja
- ▶ Sijainti: keskellä suuria kaupunkiseutuja, mutta silti liian kaukana, logistiikalle hyvä sijainti, ihmiselle hieman haasteellisempi
- ▶ Opiskelu: hyvä perustarjonta, muutamia profiilipaikkoja
- ▼ Lapset: isovanhempien jälkikasvu (lapset ja lastenlapset) muuttavat suuriin keskuksiin, jolloin ikääntyvälle väestölle ei ole houkutinta muuttaa Forssan seudulle
- ▶ Maine: (Ylen huumoriohjelmien) ihmeellisestä naljailukampanjasta huolimatta myös paljon positiivisia kokemuksia

Pitovoimatekijät

- ▶ Kaikki em. vetovoimatekijät: muutamille houkutteleva, ei isoille massoille
- ▶ Tyytyväisyys paikan palveluihin ja omaan asuin- ja elinympäristöön: alueen asukkaat ovat tyytyväisiä
- ▶ Onnellinen ja hyvä arki: ihmiset ovat tyytyväisiä
- ▶ Hyvä fiilis ja ilmapiiri: fiilis on paranemassa
- ▲ Identiteetti, historia ja kulttuuri: pitkät juuret
- ▶ Maine: entinen edelläkävijä kiertotaloudessa, muutamia profiilikohteita

Valovoimatekijät

- ▼ Ulkokuolisen näkemys: ei tunnistettavia WAU-tekijöitä, luonto ja muutamat profiilikohteet tarjoavat potentiaalia harrastajille

Kipinätekijät

- ▶ Ulkokuolisen näkemys: kipinää iskee paremmin, muutama vuosi menty parempaan suuntaan, luottamusta löytyy

ELINVOIMAOHJELMAN TEEMAT JA TEOT

2. KOULUTUS

1. VETURITOIMIALAT

Järkivihreys

Valmistava
teollisuus

Elämykset ja
elämäntyyli

3. MALLIKAS SEUTU

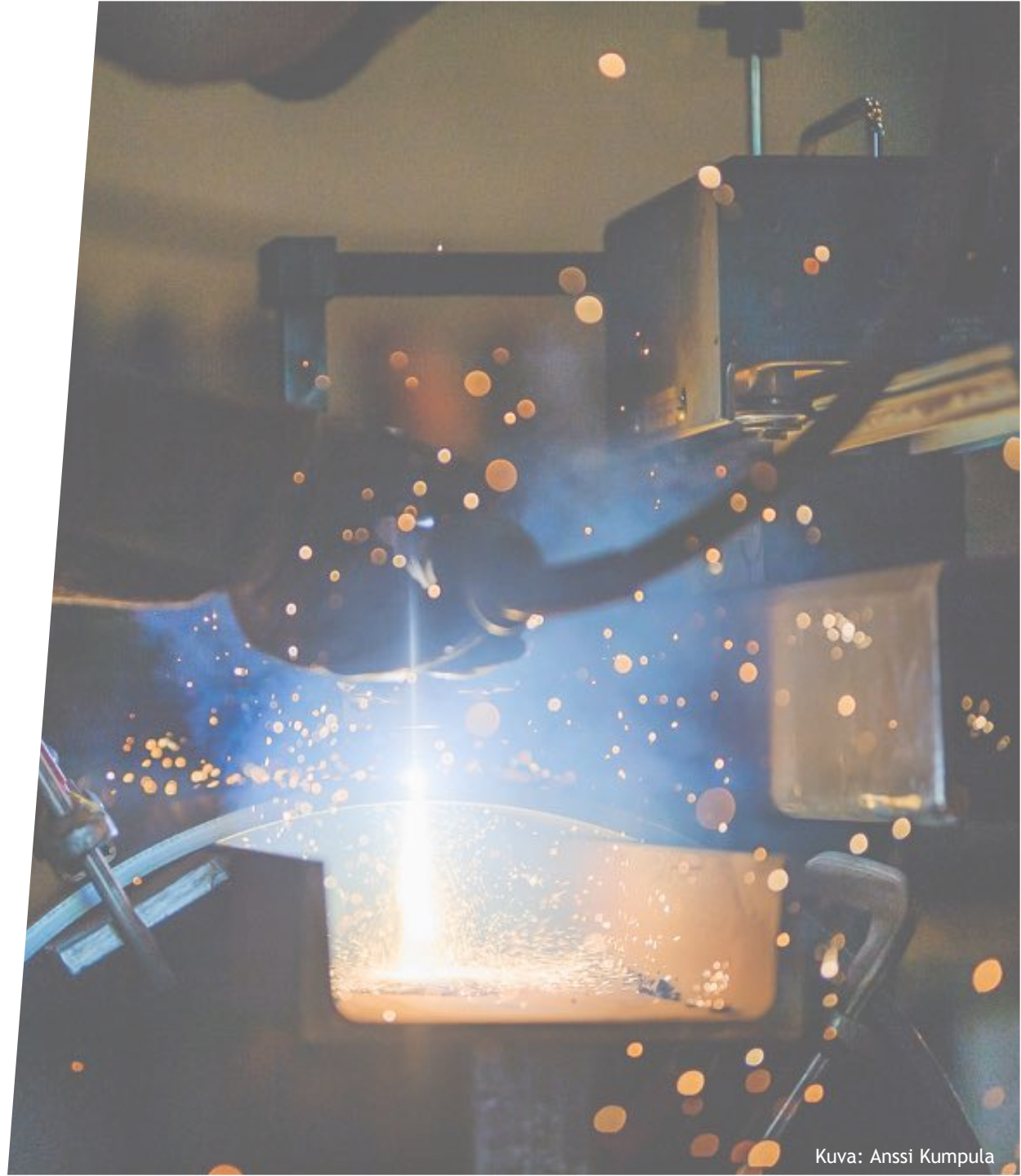
4. KEHITTÄMISEN TAPA JA ORGANISOITUMINEN

1. FORSSAN SEUDUN VETURITOIMIALAT

Forssan seudulla on pitkät perinteet useilla teollisuuden aloilla, jotka ovat sittemmin kärsineet rakennemuutoksesta. Elinvoimaisen Forssan seudun kannalta oleellista onkin uusiutumiskyky, jossa ei unohdeta näitä seudun vahvoja kasvun kivijalkoja, vaan pikemminkin päivitetään näitä aloja vastaamaan nykypäivän tarpeita. Forssan seudulta on tunnistettavissa kolme toimialaa, joihin panostaminen on seudun elinvoiman kannalta oleellista.

1. Uudesti kukkaan puhkeava järkivihreys
2. Uudistuva valmistava teollisuus
3. Elämys- ja elämäntyyli- ja matkailu

UUDESTI KUKKAAN PUHKEAVA JÄRKIVIHREYS

Forssa seutu on nostettava takaisin Suomen ykkösalueeksi bio- ja kiertotaloudessa. Forssan seudulla on erinomaiset mahdollisuudet edelleen kehittää jo nyt korkealle noteerattua bio- ja kiertotalouteen liittyvää yritys-, koulutus- ja tutkimustoimintaansa.

KÄRKITOIMENPIDE 1 KIIHDYTYSKAIS- TALLA FORZA

Yritystoiminnan kasvu-,
kehitys- ja kiihdyttämö-
konseptin luominen

UUDESTI KUKKAAN PUHKEAVA JÄRKIVIHREYS

KÄRKITOIMENPIDE 1

KIIHDYTYSKAISTALLA FORZA

Yritystoiminnan kasvu-, kehitys- ja kiihdyttämökonseptin luominen yhteistyössä LUKE:n, HAMK:n, Hevosopiston, LHKK:n ja muiden koulutusorganisaatioiden kanssa

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Uuden yritystoiminnan käynnistämisen tukeminen seudulla ja opiskelijoiden sitouttaminen• Tutkijapuolen hyödyntäminen esim. mentoreina• Rahoituksesta ja henkilöresursseista sopiminen
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• LUKE, HAMK, Hevosopisto, LHKK sekä kuntien bio- ja kiertotalouden sekä cleantechin asiantuntijat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Kiihdyttämön palveluita hyödyntäneiden yritysten lkm• Kiihdyttämön palveluita hyödyntäneiden asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Konseptin suunnittelu käynnistetty 08/2018, kiihdyttämö toiminnassa vuodesta 2019 alkaen

UUDISTUVA VALMISTAVA TEOLLISUUS

Valmistavan teollisuuden tulee pyrkiä uusiutumaan siten, että se pystyy vastaamaan globaalin maailman muuttuviin tarpeisiin. Panostuksia tulee laittaa etenkin tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä digitalisaatioon. Alan markkinoinnin tulee myös vastata nykyajan työnkuvaa. Teollisuudessa tulee hakea rohkeasti uusia kumppanuuksia eri aloilta ja verkottua kasvaviin toimialoihin.

KÄRKITOIMENPIDE 2
100 KASVAJAA
Teollisuuden rakenteiden
uudistaminen

UUDISTUVA VALMISTAVA TEOLLISUUS

KÄRKITOIMENPIDE 2 100 KASVAJAA

Teollisuuden rakenteiden uudistaminen

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">Jokaiselle halukkaalle yritykselle tehdään määrittely kasvu- ja uudistumishalukkuuden mukaan. Valitaan parhaat 100 yritystä. Jokaiselle yritykselle määritellään kiihdytyskaistan pituus, sekä tarpeet tutkimuksessa ja koulutuksessa. Räätylödään tuki ja kannustetaan vertaiskehittämiseen. 100 kasvuyrityksestä tavoitteena 10 huippuonnistujaa, eli keskeisillä tunnusluvuilla mitattuna tuplaluvut kasvussa.Eriyisenä teemana panostus robotisaatioon, digitalisaatioon ja toimintojen automatisaatioon.Valmistavan teollisuuden markkinoinnin kehittäminen vastaamaan nykyajan työnkuvaaVerkottautuminen kasvaviin aloihin (esim. meriteollisuuden alihankinta), sekä verkostoitumistilaisuuksien järjestäminen
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">Kuntien yritysasiakoordinaattorit ja kuntien viestintähenkilöstö
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">T&K -panostusten nostaminen 10 % valtuustokauden loppuun mennessä (vuonna 2016 T&K toimintaan investoitiin 28,1 miljoonaa euroa)Työpaikkojen määrän kasvuValmistavan teollisuuden arvonlisäyksen kasvuSeudulle kohdistuvat investoinnit kasvavat
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">Halukkaiden yritysten keräämisen aloitus heti. Valintaprosessin muiden toimenpiteiden aloitus vuoden 2019 aikana vastuutahojen laatiman suunnitelman mukaisesti.

ELÄMYS- JA ELÄMÄNTYYLIMATKAILU

Matkailu on globaalisti kasvava toimiala, jolla on seudulla paljon käyttämätöntä potentiaalia. Seudun tulee profiloitua Järkivihreässä hengessä kestävän matkailun edelläkävijäksi. Matkailua tulee hyödyntää yleisesti seudun käyntikorttina ja merkittävänä osana seudullisen imagon rakentamista sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

**KÄRKITOIMENPIDE 3
KAUNIISTI
RUSETOIDUT
MATKAILUPAKETIT**
Pakettien kehittäminen ja
matkailuportaalin
tarinallistaminen

ELÄMYKSELLINEN MATKAILU

KÄRKITOIMENPIDE 3

KAUNIISTI RUSETOIDUT MATKAILUPAKETIT

Matkailupakettien kehittämien ja seudun yhteisen matkailuportaalin kehittäminen tarinallisemmaksi ja matkailupaketteja tukevaksi.

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Matkailupakettien kehittäminen<ul style="list-style-type: none">○ Seudun kohteiden ja elämysten linkittäminen osaksi pakettivalikoimaa○ Kansallispuistot ja luontomatkailu matkailun perustana○ Ypäjällä palvelupaketin kehittäminen erityisesti hevos- ja maatilamatkailuun○ Eerikkilä urheilu- ja hyvinvointimatkailun avaintoimijana○ Palvelut, lähiruoka ja monipuoliset majoitusvaihtoehdot esille• Sivuston uudistaminen tarinallistaen ja matkailupaketteja esille tuoden• Olemassa olevien alustojen käyttäminen oman portaalin ohella (mm. Tripadvisor, Tripsteri, Google-arvostelut, Instagram)
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Yrittäjät ja kuntien viestinnästä vastaavat sekä matkailusta vastaavat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Matkailupaketit konseptoitu ja kuluttajien saatavilla• Sivuston kävijämäärät• Sivuston kävijöille toteutetun tyytyväisyysmittauksen tulokset
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Ensimmäiset matkailupaketit valmiina 06/2019 mennessä.• Matkailusivuston uudistus valmis vuoden 2019 loppuun mennessä.

2. VAIKUTTAVA JA KYSYNTÄÄ VASTAAVA KOULUTUS

Opiskeluikäisten nuorten muuttovirrat vievät seudulta pois päin eikä seudulla jo opiskelevien sitouttamisessa olla täysin onnistuttu. Yritysten ja oppilaitosten yhteistyön haasteena on yritysten tietämättömyys opiskelijoiden osaamisesta ja siitä, minkälaista yhteistyötä oppilaitosten kanssa voisi tehdä. Vastaavasti oppilaitoksissa tarvitaan lisää tietoa yrityskentän tarpeista. Toisen asteen koulutuksen merkitys nuorten sitouttamiseksi seudulle on tärkeää.

JÄRKIVIHREYS

Forssan seudun nykyiset koulutusalat vastaavat bio- ja kiertotalouden osaamistarpeisiin ja seudulla tulisi keskittyä näiden osaajien sitouttamiseen seudulle. Toimialan kasvaessa seudulla myös osaajien tarve tulee todennäköisesti kasvamaan. Erityishuomiota tulee kiinnittää digitaalisen osaamisen kehittämiseen, yrittäjyysosaamiseen ja liiketoimintaosaamiseen. Lisäksi kaikessa alan koulutuksessa on huomioitava kansainvälinen toimintaympäristö ja sen tuomat mahdollisuudet.

KÄRKITOIMENPIDE 4 HIMMEEN HIENO JÄRKIVIHREÄ OPISKELUPAIKKA

Kannusteet opiskelijoille
muuttaa Forssan seudulle sekä
sitouttaa nämä seudulle.

JÄRKIVIHREYS

KÄRKITOIMENPIDE 4

HIMMEEN HIENO JÄRKIVIHREÄ OPISKELUPAIKKA

Kannusteet opiskelijoille muuttaa ja valita Forssan seutu sekä sitouttamistoimet

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Luodaan opiskelijapaketti, johon kuuluu asuminen, taattu harjoittelupaikka seudun yrityksissä, järjestöissä tai kunnissa. Tarjotaan matkaliput kotipaikkakunnalta takaisin Forssan seudulle ilmaiseksi 3 kertaa vuodessa, sekä tarjotaan etuja alueen yrityksiin. Hyödynnetään opiskelijapakettia seudun oppilaitosten markkinoinnissa.• Kerätään tiedot opiskelijoiden tarpeista ja toiveista sekä opiskelun aikana että opiskelujen jälkeen, sekä luodaan tiivis yhteys opiskelijaan. Entisiin opiskelijoihin pidetään säännöllisesti yhteyttä.
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Oppilaitokset ja seudun kunnat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Opiskelijapaketti toiminnassa syksyllä 2019
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Opiskelijapaketin konseptointi syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana, lanseeraus syksyllä 2019

VALMISTAVA TEOLLISUUS

Ammattikoulutuksen koulutuslinjojen määrää ja laatua on tarkasteltava säännöllisesti vastaamaan teollisuuden vaatimuksia. LHKK:n merkitys paikallisen työvoiman kouluttajana on merkittävä HAMK:n toimiessa paikallistason ohella vahvemmin myös valtakunnallisesti. LHKK:n osaaminen muuntokouluttajana ja maahanmuuttajien kouluttajana tulee huomioida etenkin väestökehityksen pohjautuessa vahvasti maahanmuuttoon.

KÄRKITOIMENPIDE 5
**KANSAINVÄLINEN
LASKEUTUMISALUSTA**
Kansainvälisesti osaavaa
työvoimaa teollisuuden
tarpeisiin.

VALMISTAVA TEOLLISUUS

KÄRKITOIMENPIDE 5

KANSAINVÄLINEN LASKEUTUMISALUSTA

Kansainvälisesti osaavaa työvoimaa teollisuuden tarpeisiin

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Räätelöityjen ja nopeiden kansainvälisten koulutusmallien toteuttaminen yhteistyössä paikallisten oppilaitosten ja yritysten kanssa• Koulutuksien räätälöintimahdollisuuksien ja yritys yhteistyön muotojen kehittäminen, konseptointi ja markkinoiminen seudun yrityksille• Rakennetaan laskeutumisalusta kansainvälisille osaajille. Palvelussa huomioiden laaja-alaisesti työntekijöiden tarpeet (perhe ja puoliso, asuminen, palvelut ja harrastukset)• Räätelöityjen tarpeiden jatkuva kartoitus ja tiedon ylläpito, parhaimpien palvelujen tunnistaminen, tuotteistaminen ja levittäminen. Tiedon levittäminen palvelujen olemassaolosta esim. onnistuneita käytäntöjä esille tuomalla.
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• LHKK, laskeutumisalusta: kuntien kehittäjät
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Laskeutumisalustapalvelu toiminnassa syksyllä 2019
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Laskeutumisalustan konseptointi kevääseen 2019 mennessä, lanseeraus syksyllä 2019

ELÄMYS- JA ELÄMÄNTYYLIMATKAILU

Ypäjän Hevosopistolla ja Eerikkilän urheiluopistolla on matkailualan merkittävinä ankkureina iso rooli myös omien alojensa ammattilaisten tuottajana. Liiketoimintaosaamisen ja yrittäjäyysosaamisen roolia soveltuvilla koulutusaloilla tulisi korostaa matkailupalveluiden tuottamiseen liittyvän osaamisen lisäämiseksi.

KÄRKITOIMENPIDE 6 MATKAILUKOHTEET KARTALLE

Biotalous ja kestävän kehityksen osaamisen hyödyntäminen elämys- ja elämäntyylimatkailun kehittämisessä

ELÄMYS- JA ELÄMÄNTYYLIMATKAILU

KÄRKITOIMENPIDE 6

MATKAILUKOhteet KARTALLE

Hevosopiston, Eerikkilän ja HAMK:n biotalouden ja kestävän kehityksen osaamisen hyödyntäminen myös elämys- ja elämäntyyli-matkailun kehittämisessä.

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Kannustaminen yrittäjyyteen tällä saralla, opiskelijoiden tiimiyttäminen ja sparraus, olemassa olevien koulutusalojen matkailullisen puolen kehittäminen.• Järjestetään hackathon-tyylinen tapahtuma syksyllä 2019 teemasta elämys- ja elämäntyyli-matkailu, johon kutsutaan mukaan kansainvälistä ja kansallisen kärjen toimijoita.<ul style="list-style-type: none">○ Ensimmäisen hackathonin tehtävänä seudun palveluiden ja elämysten kartoitus paikanpäällä kiertämällä ja digitaalisia ratkaisuja kehittäen.
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Oppilaitokset ja kunnat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Hackathonissa syntyy vähintään yksi uusi yritys, sparrausta ideoille
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Hackathonissa syntyneiden ratkaisujen määrä. Tavoitteena myös vähintään yksi uusi yritys• Matkailukohteiden digitaalisten ratkaisujen kehittyminen

3. FORSSAN SEUDUN MALLIKAS ELINYMPÄRISTÖ

Seudun kuntien keskusten ja maaseutualueiden kehittäminen tulee perustua kunkin kunnan vahvuuksiin ja ominaispiirteisiin. Nykyistä eheämpi, viihtyisämpi keskusten yhdyskuntarakenne muodostaa keskeisille tulomuuttajaryhmille merkittävän vetovoimatekijän, vastaa väestön asumis- ja palvelutarpeisiin sekä mahdollistaa joukkoliikenteen eri muotojen ja palveluiden kehittämistä. Uusia liikkumispalveluja on tarpeen kehittää seudun omat lähtökohdat ja tarpeet huomioiden. Seudulla on jo nykyisin erinomainen potentiaali tarjota elinympäristöjä luonnosta, ulkoilusta, rauhallisuudesta ja monipuolisista harrastuksista nauttiville.

MAANKÄYTTÖ JA ASUMINEN

Seudulla on tarvetta vetovoimaisen ja viihtyisän kaupunkiympäristön ja kuntakeskustojen kehittämiseksi. Samalla on huomioitava seudun kuntien erilaiset vahvuudet ja profiloida elinympäristöjä eri preferenssejä omaaville muuttajille sopiviksi ja kiinnittää huomiota niiden viihtyisyyteen. Seudun elinympäristö tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet kaupunkialueiden ja kuntakeskustojen tiiviille vuorovaikutukselle ympäröivien maaseutumaisten alueiden kanssa. Tämä mahdollistaa molempien elinympäristöjen parhaista puolista nauttimisen asuinpaikasta riippumatta.

KÄRKITOIMENPIDE 7
PIENTALO-
NÄYTTELY 2020
Uusien asumisen ratkaisujen
pilotointi

MAANKÄYTTÖ JA ASUMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 7 PIENTALONÄYTTELY 2020

Uusien asumisen ratkaisujen pilotointi

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Forssan Aurinkorannassa järjestetään pientalonäyttely vuonna 2020. Seudulla kehitetään ja testataan jouhevimmat lupaprosessit, joille annetaan takuukäsittelyaika. Myös satelliittikohteiden tulee valmistua näyttelyajankohtaan mennessä. Näyttelyn asumisen konseptien edustavat Järkivihreyttä.<ul style="list-style-type: none">○ Muissa kunnissa on satelliittikohteet messuille, Eerikkilässä ja Ypäjällä loma-asuntoja futaaajille ja hevosperheille. Jokioisilla vähän suurempaa ja tilavampaa asumista ja Humppilassa keramiikkapolulla boheemimpia mahdollisuuksia.○ Rakennuttajien kohdejoukko haetaan painotetusti alueen ulkopuolelta, erityisesti pääkaupunkiseudulta.○ Messujen yhteydessä Forza talks -jossa keskustellaan maan parhaiden asiantuntijoiden siivittämän 2020-luvun asumisen muodoista ja tavoista.○ Pientaloasumisen lisäksi seudulla toteutetaan pilotteja uusista asumisen ratkaisuista. Pilotteina voivat toimia esimerkiksi ekopientalo, ryhmärakentaminen, miniomakotitalo, kaupunkipientalo, jakamistalouden- ja palveluasumisen konseptit tai harrastus- ja elämäntyyliasuminen (lisätietoja liitteen taustatietopaketesta)
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Kunnat, rakennuttajat, asukkaat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Kampanjan huomioarvo mediassa, valtakunnallinen julkisuus• Pientalonäyttelyn toteutus 2020• Uusien talotyyppien ja asumismuotojen rakentamismäärät• Profiilimuuttajien muutto alueelle, onnistuneet tarinat
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Valmistelu käyntiin syksyllä 2018, valmistelu 2019, messut 2020. Uusien asumisen ratkaisujen pilotointien suunnittelu käyntiin vuoden 2019 alussa. Ensimmäisten ratkaisujen toteutus vuoteen 2021 mennessä.

LIKKUMINEN

Forssan seudun saavutettavuus joukkoliikennevälineillä on yksi seudun kasvun pullonkauloista. Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää sekä ikääntyvän väestön että yksityisautoiluun kohdistuvien asennemuutoksien kannalta. Tiestön kehittämisessä tulisi ottaa huomioon myös elinkeinoelämän raskaan liikenteen tarpeet. Kehitettävien palveluiden tulisi pystyä vastaamaan seudun eri käyttäjäryhmien tarpeisiin ja ottamaan huomioon paikalliset olosuhteet.

KÄRKITOIMENPIDE 8 KAKSI MAAS- PILOTTIA: TEINILIIKKUMISEN VALLANKUMOUS JA PITKÄN MATKAN PENDELÖIJÄT

Seudulle räätälöityjen MaaS-palveluiden ja jakamistalouden ratkaisujen kehittäminen ja pilotointi.

LIKKUMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 8

KAKSI MAAS-PILOTTIA: TEINILIIKKUMISEN VALLANKUMOUS JA PITKÄN MATKAN PENDELÖIJÄT

Seudulle räätälöityjen MaaS-palveluiden ja jakamistalouden ratkaisujen kehittäminen ja pilotointi

Tarkennetut toimenpiteet

- Käynnistetään kaksi MaaS-pilottia. Ensimmäinen on esiteiniliikkumisen MaaS-pilotti. Seudun 10-14 -vuotiaiden pilottiryhmälle järjestetään kyydit harrastuksiin ja takaisin.
- Toinen pilotti on pitkän matkan työmatkalaisten työmatkapalvelut, johon sisältyy kyytien jakamista ja yhteiskäyttöautojen käyttöä pääkaupunkiseudulle, Tampereelle ja Turun suuntaan pendelöiville.
- Käynnistetään keskustelut LVM:n ja MaaS-operaattoreiden kanssa pilottien käynnistämisestä.
- Kartoitetaan pilottiyritykset ja käyttäjät
- Kehitetään molempiin pilotteihin sovellus ja tietokanta.
- Tehdään pilotit rajatulla joukolla, kerätään tiedot ja kokemukset.
- Vakiinnutetaan toimijat palvelut ja käyttäjät

Vastuutahot

- Kuntien tekninen puoli ja palveluiden tuottajat, LVM, MaaS-operaattorit

Mittarit

- Pilotit käynnistyvät 2019
- Pilottien onnistuminen (toimijoiden ja käyttäjien arviointi)

Aikataulu

- Hyvien käytäntöjen kartoitus kuntien toimesta syksyllä 2018. Ensimmäisten pienimuotoisten pilottikokeilujen toteutus vuoden 2019 aikana.

4. KUOLEMANPAIKALTA KÄRKEEN - MITEN ELINVOIMAOHJELMAN TEOT VIEDÄÄN KÄYTÄNTÖÖN?

Forssan seudun ensimmäisessä elinvoimaohjelmassa on lueteltu lukuisia seudullisia haasteita aina rakennemuutoksesta, brändistä ja lähtömuuttajien runsaasta joukoista lähtien. Oleellista on kuitenkin nyt hahmottaa, kuinka elinvoimaohjelman teot viedään käytännön tasolle. Tärkein asia on yhdessä tekeminen, yhteinen tahto ja luottamus toisiin toimijoihin.

SEUTUKUNNALLINEN ORGANISOITUMINEN

Forssan seudun yrittäjille ja kuntalaisille kuntarajoilla ei ole merkitystä jokapäiväisessä arjessa, sillä työssäkäynti, vapaa-aika, harrastaminen ja muu asiointi tapahtuu jo nyt luontevasti yli kuntarajojen. Seudun elinkeinoasioiden edistäminen kokonaisuutena vaatii joko hyvin tiiviit yhteistyörakenteet tai seudullisen organisaation. Seudun elinkeinotoimen organisoitumistavasta riippumatta seudulla tulee kiinnittää huomiota toimivien yhteistyöverkostojen ylläpitämiseen myös alueen ulkopuolelle.

KÄRKITOIMENPIDE 9 YHTEINEN SEUDULLINEN TULEVAISUUS

Yhteinen organisoituminen ja
yhteinen tulevaisuustyö

SEUTUKUNNALLINEN ORGANISOITUMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 9

YHTEINEN SEUDULLINEN TULEVAISUUS

Yhteinen organisoituminen ja yhteinen tulevaisuustyö

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Selvitetään, onko tarvetta yhteiselle kehittämissyhtiölle, johon kootaan myös kehittämisresurssit. Ulkopuolisen näkemyksen mukaan tälle olisi tarvetta.• Järjestetään kaksi kertaa vuodessa yhteisiä laajoja seudullisia foorumeita virkamiehille, poliitikoille, yrityksille, koulutuslaitoksille, järjestöille ja aktiiveille. Tilaisuuksissa kiertävät seudullisesti tärkeät teemat ja siellä yhdessä arvioidaan elinvoimaohjelman etenemistä.• Hakeudutaan yhtenä joukkueena mukaan kehityskäytävien kehittämishankkeisiin (järvivihreydessä, valmistavan teollisuuden uudistumisessa sekä elämys- ja elämäntyyliatkailussa.• Kuntien omien tilastojen ja tietojen yhdistäminen seudulliseksi tietokannaksi johtamisen ja päätöksenteon pohjaksi.
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Kunnanjohtajat ja poliitikot
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Elinkeinoyhtiön perustamispäätös tehty vuoden 2019 loppuun mennessä• Elinkeinoyhtiö toiminnassa 06/2020 mennessä• Seudullisten tulevaisuusfoorumien järjestäminen, elinvoimaohjelman eteneminen• Forssan seudun mukanaolo kehityskäytävien ja -vyöhykkeiden kehittämishankkeissa
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Päätöksentekoprosessi liikkeelle heti

SEUDULLISEN BRÄNDIN KEHITTÄMINEN

Forssan seudun yksi merkittävimmistä ulospäin näkyvistä haasteista on siihen liitetyt mielikuvat ja imago. Yhteinen ja vahva brändi luo pohjan seudun vetovoimalle muuttoliikkeen, yritysten sijoittumisen ja matkailun näkökulmasta. Seudullinen Järkivihreä-brändi kestää aikaa ja on kaiken lisäksi erittäin ajankohtainen.

KÄRKITOIMENPIDE 10 JÄRKIVIHREYDEN ”REBOOT”

Toteutetaan järkivihreä-brändin ”reboot” sekä huippuosaamisverkoston käynnistäminen

SEUDULLISEN BRÄNDIN KEHITTÄMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 10 JÄRKIVIHREYDEN ”REBOOT”

Toteutetaan järkivihreän-brändin ”reboot” sekä huippuosaamisverkoston käynnistäminen

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Lanseerataan uudestaan Järkivihreyden brändi• Kärkituotteiden ja palveluiden nostaminen esiin ja menestystarinan tukeminen.• Valitaan brändilähteläiksi tunnettuja kasvoja urheilusta, politiikasta ja yrityksistä mainostamaan järkivihreyttä, Forssan seutua ja sen toimijoita.<ul style="list-style-type: none">○ Sopivien keulakuvien kartoitus, valinta ja toimenkuvan määrittely.○ Forssan seudun Järkivihreyslähettilään valitseminen• Ydinjoukko masinoidaan jakamaan kuvia, twiittejä ja postauksia seudulta. Bloggaajien kierrättäminen seudulla ja nuorten näkökulman löytäminen.• Perustetaan järkivihreyden huippuosaamisverkosto ja rakennetaan kehittämissyhteys myös muihin seutuihin (erityisesti muut Kanta-Hämeen seudut, Suomen kasvukäytävä, Lahden seutu)
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Kuntien viestintä, toteutukseen mukaan asukkaat, yritykset ja oppilaitokset
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Valtakunnallinen huomio järkivihreydelle• Mediaseurannan osumien määrä• huippuosaamisverkoston käynnistyminen 2019
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Kampanjan suunnittelu syksy 2018, toteutus vuoden 2019 alusta alkaen

TULOMUUTTAJIEN HOUKUTTELEMINE

Forssan seudun kannalta on olennaista keskittyä tulomuuttajiin, potentiaalsiin tulomuuttajiin ja paluumuuttajiin lähtömuuttajien sijaan. Forssan seudun tulomuuton lisäämisen kannalta ehdottomasti potentiaalisin alue on Helsingin seutu, ja Helsingin seudun sisällä erityisesti pääkaupunkiseudun keskuskaupungit Helsinki, Espoo ja Vantaa.

KÄRKITOIMENPIDE 11 KOHDEMARKKINOINTI: ERÄILIJÄT, HEVOS- JA FUTISPERHEET

Tulo- ja paluumuuttajien houkuttelemiseen tähtäävän kampanjan toteuttaminen

TULOMUUTTAJIEN HOUKUTTELEMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 11

KOHDEMARKKINOINTI: ERÄILIJÄT, HEVOS- JA FUTISPERHEET

Tulo- ja paluumuuttajien houkuttelemiseen tähtäävä kampanjan toteuttaminen

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">Lapsiperheiden osalta kampanjassa keskitytään kolmeen perhetyyppiin: eräperheet, hevosperheet ja futiaajaperheet<ul style="list-style-type: none">Markkinointitoimien kohdentaminen potentiaalisimpien kohderyhmän kannalta sopivimmille foorumeille. Kampanja suunnataan perinteisen median osalta vain näihin lehtiin (nuorille: Nuorten Luonto, Hevoshullu, Jalkapallolehti; heidän vanhemmilleen Erä, hevosurheilu, IS Veikkaaja)Toisena kohderyhmänä 35-74 -vuotiaat aikuiset ja seniorit, jotka tekevät paikkaan liittyviä valintoja sijainnin, saavutettavuuden, toimivien lähipalvelujen, luontoon ja vapaa-aikaan liittyvien harrastusten ja kohtuullisten elämiseen ja asumiseen liittyvien kustannusten perusteella.<ul style="list-style-type: none">Kohderyhmän jakaminen 5-10 vuoden laajuisiin ikäryhmiin, joiden osalta määritellään tärkeimmät veto- ja pitovoimaisuuteen vaikuttavat tekijätMuut mediakanavat valitaan kampanjan kohderyhmien mukaan
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">Kuntien viestintä ja kunnanjohtajat
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">Kampanjan huomioarvo mediassaSeudun nettomuuton kehittyminen kohderyhmässä positiiviseksi
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">Kampanjan suunnittelu käyntiin syksyllä 2018. Toteutus 2019, kampanjointia vuosi

OMAEHTOINEN KEHITTÄMINEN

Kolmannen sektorin, asukkaiden ja erilaisten omaehtoisesti järjestäytyvien aktiivien rooli (4. sektori) osana seudun elinvoimaa on voimavara, jolle seudun kuntien tulee luoda edellytyksiä ja antaa tarpeeksi mahdollisuuksia. Aktiivisten kuntalaisten organisoima toiminta antaa parhaimmillaan alueella loistavan mahdollisuuden erottua ja luoda uudenlaista tekemisen kulttuuria. Kansalaisaktiivisuuden mahdollistaminen edellyttää muutosta ajatus- ja toimintakulttuuriin. Kunnat toimivat mahdollistavana ja puitteet antavana, eivät niinkään järjestävänä tahona.

KÄRKITOIMENPIDE 12

4. SEKTORI UUDEKSI KEHITTÄMISEN VOIMAVARAKSI

Olosuhteiden luominen
omaehtoiselle
kehittämistoiminnalle

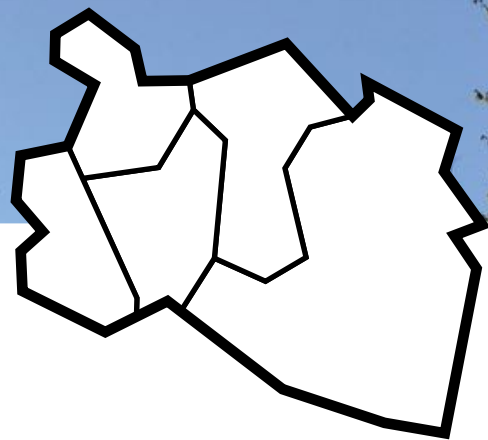
OMAEHTOINEN KEHITTÄMINEN

KÄRKITOIMENPIDE 12

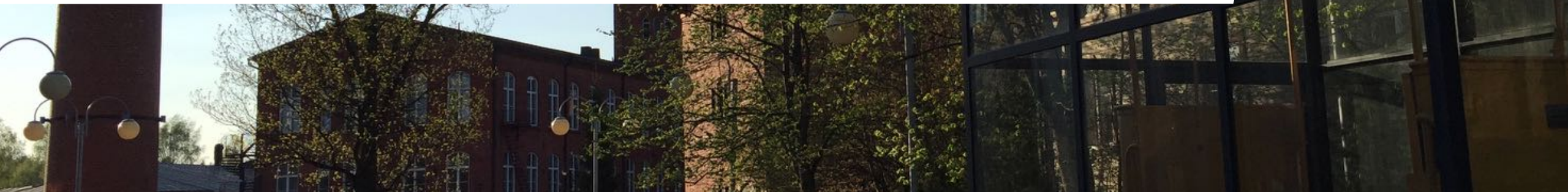
4. SEKTORI UUDEKSI KEHITTÄMISEN VOIMAVARAKSI

Olosuhteiden luominen omaehtoiselle kehittämistoiminnalle

Tarkennetut toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• 4. sektorin tempausten järjestäminen, kootaan iskujoukko kehittäjistä, joille kunta osoittaa resursseja, ja sopivia tiloja• Iskujoukon tueksi rekrytoidaan suuremmista kaupungeista esim. tunnettu katutaiteen kärkinimi, joka houkuttelee mukaan laajempaa joukkoa, ikähaitarin kaikista päistä• Iskujoukko kiertää kaikki seudun kunnat, järjestäen yhden tempauksen jokaisessa kunnassa• Tapahtumatarjonnan rikastuttaminen ja mahdollistaminen<ul style="list-style-type: none">◦ Esim. siivouspäivien, ravintolapäivien ja muiden pop-up tapahtumien järjestäminen ja mahdollistaminen• HUOM. toimenpide vaatii viranomaisten ja poliitikkojen asennemuutosta kohti sallivampaa toiminta- ja kokeilukulttuuria
Vastuutahot	<ul style="list-style-type: none">• Kuntien kulttuuri- ja yhdistysasioista vastaavat, 3. sektori ja 4. sektori
Mittarit	<ul style="list-style-type: none">• Uusien tapahtumien järjestäminen, vähintään neljä uutta vuodessa• Asennemuutoksen aikaansaaminen: kysytään virkamiehiltä ja valtuutetuilta 2019 ovatko he kokeilujen ja 4. sektorin suhteen positiivisempia kuin aiemmin• Tempausten onnistuminen, palaute toimijoilta ja tempauksissa mukana olleilta
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">• Ensimmäinen 4. sektorin tempausten sarja keväällä 2019, valmistelu syksyllä 2018

FORZA FORSSAN SEUTU

ELINVOIMAHOJELMAN TYÖVAIHEET

- **Forssan seudun imago ja vetovoimaseminaari, syksy 2017**
 - Elinvoimatyön lähtökohdat, nykytila ja tavoitteet
- **Elinvoimapäivä 1, syksy 2017**
 - Elinvoimateot, seudulliset vahvuudet, nykytila-analyysi ja tulevaisuuden haasteet
- **Muuttaja-analyysi, kevät/kesä 2018**
 - Määrällinen analyysi ja muuttajaprofiilin muodostaminen
- **Haastattelut, kevät 2018**
 - Poliitikoiden, yritysten ja oppilaitosten näkemysten kerääminen
- **Veto- ja pitovoimakysely, kesä 2018**
 - Seudulle muuttaneiden näkemysten kartoitus
- **Valovoimakysely, kesä 2018**
 - Muuttaja-analyysin pohjalta tunnistettujen potentiaalisten tulomuuttajien mielikuvien, näkemysten ja kiinnostuksen kohteiden selvittäminen
- **Fokusryhmäkeskustelut, 14.8.2018**
 - Elinvoimatekojen kohdennettu työstäminen, yhteisen näkemysten muodostaminen
- **Elinvoimapäivä 2, 23.8.2018**
 - Elinvoimaohjelman esittely, seudun toimijoiden sitouttaminen ja ensimmäisten askeleiden konkretisoiminen

ELINVOIMAHOJELMAN TAUSTA-AINEISTOT

Elinvoimaohjelman keskeisimpiä tausta-aineistoja ovat seudun määrällistä väestökehitystä ja tulo- ja lähtömuuton rakennetta sekä tulomuuttajien profiilia käsittelevä syvennetty muuttoliikeanalyysi, seudulle muuttaneiden näkemyksiä kartoittanut veto- ja pitovoimakysely sekä potentiaalisten tulomuuttajien mielikuviin, näkemyksiin ja kiinnostuksen kohteisiin pureutunut valovoimakysely. Alle on koottu muutamia nostoja näistä aineistoista, jotka löytyvät kokonaisuudessaan elinvoimaohjelman taustatietopaketesta.

Muuttoliikeanalyysi käsittelee seudun määrällistä väestökehitystä, tulo- ja lähtömuuton rakennetta sekä tulomuuttajien profiilia.

- Forssan seudun väestön väheneminen perustuu sekä **luonnolliseen väestönlisäykseen** että **kuntien väliseen nettomuuttoon** ja väestökehityksen dynaamisin osatekijä on ollut 2010-luvulla maahanmuutto.
- Muuttajien **ikä rakenne** ei ole niin epäedullinen kuin määrällisestä muuttotappiosta voisi päätellä, mutta muuttajien **työmarkkina-aseman** näkökulmasta tilanne on varsin epäedullinen.
- Forssan seutu kuuluu niiden harvojen kaupunkiseutujen joukkoon, jotka saavat **muuttovoittoa** Helsingin seudulta.

Veto- ja pitovoimakyselyssä kartoitettiin seudulle muuttaneiden näkemyksiä

- **Perhe-, sukulais- tai parisuhde** oli seudulle lähivuosina muuttaneiden muuttopäätökseen eniten vaikuttanut tekijä.
- Seudun **sote-palveluihin ja liikuntamahdollisuuksiin** oltiin vastaajien keskuudessa erityisen tyytyväisiä.
- **75 %** vastaajista suosittelisi seutua asuinpaikkakunnaksi.

Valovoimakyselyssä pureuduttiin potentiaalisten tulomuuttajien mielikuviin, näkemyksiin ja kiinnostuksen kohteisiin.

- Forssan seudusta muodostettu mielikuva oli pääasiassa **neutraali tai hyvä**.
- Seudun **matkailukohteiden ja korkeakoulujen** tuottama markkinointi vaikutti merkittävästi vastaajiin.
- **Uudenlaiset asumisen muodot**, kuten ekopientalot, miniomakotitalot sekä harrastus- ja elämäntyyliasuminen, kiinnostivat tasaisesti kaikkia ikäryhmiä.